

SKAUN
KOMMUNE

AKTIV & ATTRAKTIV

DIGITALISERINGS - STRATEGI

for grunnskolene i Skaun kommune
2018 - 2022

Digitaliseringsstrategien skal peke ut retningen for bruk av IKT i opplæringen for elever og ansatte i Skaun kommune. I kjernen av strategien står elevenes læring. Læring som skal gi elevene redskaper til å mestre livene sine nå og i framtida.

Innhold

Forord.....	2
1.0 Utfordringer og muligheter	3
2.0 Hovedmål og målbilder	4
2.1 Hovedmål	4
2.1 Målbilder	4
2.1.1 Elevenes perspektiv.....	4
2.1.2 Lærerens perspektiv	5
2.1.3 Skoleledelsens perspektiv	5
2.1.4 Skoleeiers perspektiv.....	5
3.0 Elevenes læring	6
3.1 Digital ferdigheter og teknologi i opplæringa	7
3.2 Digitale læremiddel	7
4.0 Kompetanse.....	8
5.0 Infrastruktur	9

Forord

Denne strategien skal bidra til at grunnopplæringa i Skaun kommune er oppdatert og framtidsretta, og at den er i tråd med nasjonale føringer lagt *Meld. St. 27 (2015–2016) Digital agenda for Norge — IKT for en enklere hverdag og økt produktivitet* og Kunnskapsdepartementets digitaliseringsstrategi for grunnskoleopplæringa «*Framtid, fornyelse og digitalisering*».

Hovedmålene for strategien er at elevene skal ha digitale ferdigheter som gjør dem i stand til å oppleve livsmestring og lykkes i videre utdanning, arbeid og samfunnsdeltakelse, samt at IKT utnyttes godt i organiseringa og gjennomføringa av opplæringa for å øke elevenes læringsutbytte. Det er hensynet til elevenes læring som må drive fram digitaliseringa, ikke omvendt.

Strategien skal peke på utfordringer, formidle hovedmål og skissere overordna tiltak. Strategien er gyldig for en fireårsperiode, men vi vil tro det vi være

behov for å arbeide med målsettinger fra strategien utover dette.

Strategien skal fungere som et styringsdokument for ansatte og en orientering til politikere om digitalisering i skolene i Skaun. Digitaliseringsstrategien skal, som nevnt, først og fremst si noe om de overordna målene, heller enn å beskrive tekniske løsninger, plan for kompetanseheving og økonomiske prioriteringer. Konkrete økonomiske disponeringer og plan for kompetanseheving vil bli synliggjort i en handlingsplan som årlig blir lagt fram for kommunestyret.

Digitaliseringen blir stadig mer altomfattende. Målsettingen er at denne strategien skal bidra til at skolen utnytter digitale hjelpemidler bedre og ruster elevene for framtida. Dette fordrer behov for stadig mer spesialisert og generell IKT-kompetanse i Skaun kommune.

1.0 utfordringer og muligheter

Skal vi lykkes med å håndtere de utfordringene vi nå står overfor må vi ta kloke valg. Skaun kommune tror at det klokeste valget vi kan ta er å satse på kunnskap og kompetanse. Skal vi utvikle en grunnskole som ruster elever til å håndtere en verden som forandrer seg raskt, og bidra til at framtidige arbeidstakere har den kompetansen de trenger i et arbeidsmarked vi ikke vet hvordan ser ut, må vi sørge for at opplæringa vi tilbyr er oppdatert og framtidsretta.

I skolen ser vi at digitaliseringen utfordringer på flere områder. Når alle elevene har tilgang til internett, gjennom ulike enheter, viser undersøkelser at mange synes det er vanskelig å holde oppmerksomheten på det faglige arbeidet. Med økt bruk av digitale verktøy øker også mulighetene for lagring og spredning av elevdata. Å ivareta informasjonssikkerhet og personvern blir en stadig viktigere oppgave for kommunen. Digital mobbing av elevene er en vedvarende utfordring i elevgruppa. Det er flere momenter som gjør at digital mobbing er annerledes enn tradisjonell mobbing, noe det også er nødvendig med kunnskap om og kompetanse til å håndtere. Innenfor enkelte områder finnes forskning som tyder på at

IKT i noen tilfeller kan ha negativ effekt på elevenes læring. God implementering og bruk av IKT i opplæringa kommer dermed ikke av seg selv.

Men bruk av digital verktøy *kan* gi bedre læring i fag. Nyere forskning peker på hvordan IKT i opplæringa kan gi merverdi for elevenes læring. Forskning viser at IKT gir størst effekt på læringsutbyttet gjennom en helhetlig satsning, der IKT er implementert som en planlagt og integrert del av læringsmiljøet. Det fordrer at skolene har klare mål, undervisningsopplegg og tilgang på digitale læremidler og utstyr. Lærerne må ha gyldig kompetanse som gir muligheter for å videreutvikles. Skoleeier må gi støtte i form av tekniske ressurser, både til administrasjon og organisering av læringsarbeidet.

Første steg i oppfølgingen av strategien vil være å gjennomføre en utredning av hvilke konkrete løsninger vi fremover skal legge til rette for. Utredningen skal ta utgangspunkt i føringene som er gitt i denne strategien. Utredningen skal føre frem til forslag om konkret teknologivalg innen områdene infrastruktur, digitalt utstyr/verktøy, samt en kompetanseplan.

2.0 Hovedmål og målbilder

2.1 Hovedmål

Hovedmål for strategien:

- Elevene skal ha digitale ferdigheter som gjør dem i stand til å oppleve livsmestring og lykkes i videre utdanning, arbeid og samfunnsdeltakelse
- IKT skal utnyttes godt i organiseringa og gjennomføringa av opplæringa for å øke elevens læringsutbytte

Hovedmålene viser Skaun kommunes ambisjoner for opplæringa. Målbildene vil videre skissere en ønsket situasjon, et framtidsbilde, som beskriver hvordan framtidens digitale læringsmiljø skal se ut.

Målbildene skal gi føringer for tiltak og prioriteringer, og er sett ut i fra elevenes, lærerens, skoleledernes og skoleeiers perspektiv.

2.1 Målbilder

Elevene skal:

- Tilegne seg gode digitale ferdigheter og dømmekraft gjennom opplæringa og lære å utnytte digital læremidler kreativt og skapende

Lærerne skal:

- Lede klassens læringsarbeid og være trygge i valg av læremidler og ressurser som bidrar til klassens og elevenes læring

Skolelederne skal:

- Planlegge og støtte opp under lærernes pedagogiske arbeid med IKT, gjennom kompetanse- og organisasjonsutvikling.

Skoleeier skal:

- Legge rammer for god utnyttelse av IKT i både pedagogisk og administrativt arbeid, med elevenes læring i fokus.

2.1.1 Elevens perspektiv

Gjennom det daglige læringsarbeidet skal elevene tilegne seg grunnleggende digitale ferdigheter, i tråd med læreplanverket. Elevene skal ha tilgang til læringsressurser og digitale verktøy i alle fag. Læringsressursene

og verktøyene er tilpasset de ulike fagene og elevenes forutsetninger og nivå. Ressursene støtter opp under samarbeidslæring og samskaping, og bidrar til god dialog mellom elever og lærere.

2.1.2 Lærerens perspektiv

Et klasserom med høy teknologitetthet fordrer lærer som er klasseledere med pedagogisk og faglig autoritet. IKT i opplæringa åpner for nye måter å lære på og gir læreren et større repertoar av undervisningsmetoder. Lærerne reflekterer i fellesskap om veivalg i læringsprosessene, endringer i lærer- og elevrollene, og om de pedagogiske, didaktiske og verdimessige valgene endringene fører med seg. Læreren veileder elevene slik at de får et bevisst forhold til egen teknologibruk og ser både utfordringene og mulighetene som ligger i ny teknologi. Læreren har god kunnskap om hvordan digitale ressurser kan bidra å tilpasse undervisningen til elevenes behov og forutsetninger. Læreren utnytter de digitale læremidlenes mulighet til å gi elevene fortløpende tilbakemelding i læringsprosessen og tilpasning av progresjonen i hvert enkelt fag.

Det er en rekke gode og relevante digitale læremidler tilgjengelig for skoler og lærere. Profesjonsfellesskapet av lærere diskuterer jevnlig hvordan ulike typer læremidler fungerer i skolehverdagen og vurderer dem kritisk i lys av formålet for opplæringen, læreplanverket og lærerprofesjonens etiske plattform. Gjennom deltakelse i etter og videreutdanning opparbeider lærerne en høy profesjonsfaglig digital kompetanse. Lærerne deltar i både formell kompetanseutvikling og uformell refleksjon om bruk av IKT i elevenes læringsarbeid og valg av læremidler. Læreren har digitale administrative verktøy tilgjengelig til hjelp i det daglige arbeidet, som er tidsbesparende og enkle i bruk. Tid som frigjøres ved bruk av digitale verktøy utnyttes til undervisning og faglig oppdatering

2.1.3 Skoleledelsens perspektiv

I samarbeid med kollegiet, og på lag med elevrådet og FAU, har skoleledelsen utviklet en IKT-plan som gir gode forutsetninger for skolens digitale utvikling. Skoleledelsen har ansvaret for at planen er i tråd med lokale prioriteringer og for oppfølgingen av planen. I samarbeid med elever og ansatte sørger ledelsen for innkjøp i tråd med skolens planer og pedagogiske mål. Skoleledelsen

legger til rette for refleksjon, debatt og erfaringsdeling i kollegiet om digitale læringsprosesser. Skoleledelsen leder og tilrettelegger for personalets pedagogiske arbeid med IKT. Ledelsen har oversikt over personalets kompetansebehov. Informasjonssikkerhet og personvern er godt ivaretatt i skolens arbeid med IKT.

2.1.4 Skoleeiers perspektiv

Skoleeier ser mulighetene som IKT i opplæringa bringer med seg, både for administrasjon av skolen og pedagogisk innovasjon, og innarbeider opplæringssektoren i kommunenes overordnede digitale strategier. I samarbeid med elever og ansatte sørger skoleeier for en god IKT-arkitektur og for innkjøp av digitale læremidler, digitalt utstyr, systemer og annen

infrastruktur. Infrastrukturen sikrer god tilgang på digitale læremidler og læringsressurser, samt at informasjonssikkerhet og personvern er godt ivaretatt. Skoleeier prioriterer at ansatte i skolene får gjennomført kompetanseheving, slik at IKT kan tas i bruk på en god måte i både organiseringa og gjennomføringa av opplæringa.

3.0 Elevenes læring

Delmål:

- Digitale ferdigheter som grunnleggende ferdighet skal videreutvikles i skolenes arbeid med fagfornyelsen og lokal arbeid med læreplanverket.
- Skolene skal ha tilgang til kompetanse og støtte i arbeidet med utvikling av elevenes digitale ferdigheter og valg av læremidler
- Skaun kommune skal ha digital læremiddel som kan tilpasse opplæringa til eleven.

Læreplanverket for Kunnskapsløftet skal fornyes, blant annet for å møte endringene i arbeidslivet og samfunnet. Det skal bli bedre sammenheng mellom de ulike delene av læreplanverket, slik at både skolens brede formål og elevenes faglige læring blir bedre ivare tatt. Læreplanene skal fortsatt ha kompetansemål, og elevenes utvikling av grunnleggende ferdigheter (herunder de digitale) skal være en sentral del av opplæringa. I fagfornyelsen skal tre tverrfaglige temaer prioriteres; bærekraftig utvikling, demokrati og medborgerskap og folkehelse og livsmestring. Alle de tverrfaglige temaene vil kunne knyttes til sider ved den digitale og teknologiske utviklingen, både som en del av utfordringene og som en del av løsningene for samfunnet.

Faglig læring kan ikke isoleres fra sosial læring. Teknologibruken i samfunnet åpner for mange måter å kommunisere og samhandle på som både beriker og utfordrer det sosiale miljøet. I den daglige informasjonsstrømmen blir det utfordrende for elevene å vurdere innholdet og

troverdigheten til digitale kilder. Der kildekritikk tidligere var en del av universitetsstudier, er det nå behov for å starte utviklingen av denne vurderingsevnen allerede tidlig i barneskolen. Alle, også elever, må være i stand til å sette grenser for seg selv og ivareta sitt eget og andres personvern.

Elevene er ulike og har ulike behov. Å satse på IKT gir bedre muligheter til å tilpasse undervisningen til elevene og kan bidra til bedre inkludering og økt læringsutbytte, motivasjon og mestring. En satsing på IKT i skolen må ta høyde for dette i planlegging og gjennomføring. Et godt digitalt læringsmiljø med både tilgang til nødvendige hjelpemidler og kunnskap om hvordan ordinært utstyr kan utnyttes til det beste for eleven, vil være viktig for elever med særskilte behov.

For minoritetsspråklige elever kan IKT og tilrettelagte digitale læringsressurser gi bedre muligheter for både språkopplæring og bedre begrepsforståelse innen ulike fag.

3.1 Digital ferdigheter og teknologi i opplæringa

Digitale ferdigheter er en del av alle fag i grunnopplæringa. Digitale ferdigheter er blant annet å kunne bruke digitale verktøy, medier og ressurser hensiktsmessig og forsvarlig for å løse praktiske oppgaver, innhente og behandle informasjon, skape digitale produkter og kommunisere. Digitale ferdigheter innebærer også å utvikle digital dømmekraft gjennom å tilegne seg kunnskap og gode strategier for nettbruk.

Teknologi er integrert i ulike deler av læreplanverket. Teknologi er omtalt i ny overordnet del, i ulike læreplaner for fag og i egne valgfag på ungdomstrinnet.

Teknologisk kompetanse består både av kompetanse som alle elever bør ha, og av mer spesialiserte ferdigheter og kunnskaper som elever kan velge å få opplæring i.

3.2 Digitale læremiddel

Det er lang tradisjon for å bruke mange ulike ressurser i læringsarbeidet i skolen. Digitale læremidler spenner fra digitale versjoner av de trykte bøkene, til læremidler med høy grad av interaktivitet, og til spesialtilpassede digitale læremidler. Tradisjonelle forlag kombinerer nå vanligvis analogt og digitalt innhold, og stadig flere leverandører av digitale ressurser og læremidler introduserer nye produkter.

Digitale læringsressurser utvider mulighetene for ulike metoder og innfallsvinkler, og for tilpasning av undervisningen både for høyt presterende elever, elever som strever i fag eller elever med særskilte opplæringsbehov. Økt kunnskap og bevisstgjøring må til for å styrke skolenes og lærernes vurderinger av læremidlenes kvalitet og bruksområder.

4.0 Kompetanse

Delmål:

- Lærere og skoleledere skal ha høy profesjonsfaglig digital kompetanse.
- Skoleeier skal tilrettelegge for etter- og videreutdanning om pedagogisk bruk av IKT

Ny teknologi gir endra pedagogiske og didaktiske rammer. Å undervise i en digitalisert skole krever en ny og annen kompetanse både for lærere og andre som jobber i og med opplæringa.

Lærerens profesjonsfaglige digitale kompetanse omfatter både å møte Kunnskapsløftet om digitale ferdigheter som grunnleggende ferdighet, og å sikre at elevene når de ulike læreplanenes kompetansemål. Videre omfatter den å ha kompetanse til å vurdere når, hvorfor og hvordan bruk av IKT er et egnet redskap for å gjøre undervisningen kvalitativt bedre. For eksempel kan undervisningen bli mer motiverende og mer tilpasset elevenes behov. IKT kan også gi muligheter for bedre vurderingspraksis.

Kompetanse om klasseledelse i teknologirike omgivelser vil være sentralt for at IKT skal benyttes hensiktsmessig og ikke bli en tidstyv for elever og lærere. Med høy teknologitetthet og konstant tilgang på internett vil elevene bli ytterligere utsatt for

fristelser og forstyrrende brudd i konsentrasjonen. Dette vil kunne utfordre lærernes klasseledelse.

Digitalisering stiller også økte krav til kompetanse hos skoleeier og skoleledelsen, blant annet til å planlegge, vurdere og anskaffe infrastruktur og utstyr som understøtter skolens pedagogiske arbeid, vurdere og prioritere kompetanseheving og lede digitale utviklingsprosesser på skolen. Kompetanse om personvern og informasjonssikkerhet vil bli stadig viktigere når både læremidler og administrative systemer blir mer komplekse.

Også PPT og spesialpedagoger/lærere som følger opp elever med særskilte behov vil kunne ha behov for kompetanseheving.

Gjennom Kompetanse for kvalitet finnes det videreutdanningstilbud for lærere som skoleeier må sørge for at lærere kan benytte. Den nye modellen for kompetanseutvikling i skolen må brukes som et virkemiddel for å heve den digitale kompetansen i hele kollegiet.

5.0 Infrastruktur

Delmål:

- Elever og ansatte i skolen i Skaun skal ha tilgang til tilstrekkelig, sikker og formålstjenlig infrastruktur, som ikt-utstyr, nettverk og tjenester, som støtter opp under deres pedagogiske og administrative behov
- Elever og ansattes persondata skal behandles trygt, og informasjonssikkerhet skal være sentralt i planlegging og gjennomføring av opplæringen

En gjennomtenkt IKT-arkitektur med god integrasjon mellom læringsplattformer, digitale læremidler, skoleadministrative systemer og andre statlige og kommunale fellesløsninger er nødvendig i digitaliseringa av grunnskolen. Det kreves gjennomtenkte prioriteringer knyttet til det å planlegge, gjennomføre og drifte digital infrastruktur. Manglende kompetanse i kommunene er ofte en av årsakene til at digitaliseringa ikke lykkes, eller at gevinstene ved digitalisering ikke tas ut. Den digitale infrastrukturen er grunnmuren i et godt digitalt læringsmiljø.

Infrastrukturen skal bidra til effektiv bruk av digitalt utstyr. Elevene og lærerne trenger tilgang til stabilt nettverk av god kvalitet og med høy hastighet. Nettverket må kunne håndtere både at mange elever er på nett samtidig.

Personvern og ivaretagelse av informasjonssikkerhet setter krav til en sikker og velfungerende infrastruktur

I Skaun kommune skal det gjøres sentrale prioriteringer av hva slags utstyr som skal kjøpes inn. Det er nødvendig at kommunen har god bestillerkompetanse. Skaun kommune må kombinere kompetanse om brukernes behov og teknisk innsikt i forhold til hvordan de ulike behov og utfordringer løses.

Skoleeier har ansvaret for at skolen har en infrastruktur bestående av nettverk, servere og systemer av god nok kvalitet og kapasitet slik at det støtter opp under både nasjonale og lokale mål for opplæringen, og at elevenes personvern er sikret.

Tiltak:

Skaun kommune skal:

- I lokalt arbeid med læreplanverket og fagfornyelsen utvikle elevenes digitale ferdighet som grunnleggende ferdighet
- Gjennomføre Ståstedsanalysen for skole februar/mars 2018
- Kartlegge skolenes digitale modenhet i løpet av februar/mars 2018
- Utarbeide plan for kompetanseutvikling som omfatter både etter- og videreutdanning, med særlig fokus på digitalisering.
- Innføre iktplan.no for alle skoler i Skaun kommune
- Frikjøpe ressurser til å støtte skolene og veilede i arbeidet med digitalisering av skolene i Skaun.
- Beslutte en fordeling av ressurser knyttet til rollen pedagogisk IKT-veileder på hver skole.
- Få på plass sentrale rutiner knyttet til innkjøp av lisenser og pedagogisk programvare
- Bygge videre på dagens skolebaserte kompetanseutvikling for å heve skolens profesjonsfaglige digitale kompetanse.
- Definere grunnleggende IKT kompetanse for lærerne i Skaun kommune
- Videreføre valgfaget programmering
- Ha en tilstrekkelig infrastruktur til at digitale verktøy kan bli en integrert del av undervisningen ved alle skoler
- Sørg for god integrasjon mellom ulike digitale løsninger og utnytte mulighetene i de administrative digitale verktøy organisasjonen allerede har.
- Beslutte hvilken læringsplattform skolene i Skaun skal benytte (Fronter fases ut)
- Velge digitalt utstyr
- Opprette måltall for maskintetthet.
- Utarbeides en plan for investeringer innen teknologi og infrastruktur for skolene i Skaun.